

Sygn. akt II AKz 608/15,

II AKz 616/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SA Bożena Summer – Brason (spr.)

Sędziowie SA Robert Kirejew

SA Piotr Filipiak

Protokolant: Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Andrzeja Kuklisa

po rozpoznaniu w sprawie:

1. **B. C.**

2. **J. G.**

3. **A. S.**

oskarżonych o przestępstwo z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. i art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

zażaleń wniesionych przez obrońców oskarżonych

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 7 października 2015 roku, sygn. akt XVI K 207/14

w przedmiocie określenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

1. zmienić zaskarżone postanowienie poprzez przyjęcie, że środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania został przedłużony wobec wszystkich oskarżonych do dnia 31 stycznia 2016 roku, z tym że wobec oskarżonej B. C. do godziny 17.20, wobec oskarżonej J. G. do godziny 12.10, a wobec oskarżonej A. S. do godziny 17.00;

2. w pozostałej części zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Katowicach przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec oskarżonych: B. C., J. G. i A. S. do dnia 31 stycznia 2016 roku.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wywiódł obrońca oskarżonej B. C.

i zarzucił mu:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, w szczególności art. 258 § 2 k.p.k., poprzez przyjęcie, iż w przedmiotowej sprawie ustawowe zagrożenie karą za zarzucany czyn stanowi samoistną przesłankę stosowania wobec oskarżonej środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, w oderwaniu od całokształtu okoliczności sprawy, podczas gdy grożąca oskarżonej surowa kara za zarzucane jej czyn na obecnym etapie sprawy nie może w sposób automatyczny rodzić skutku w postaci stosowania przez Sąd najsurowszego ze środków zapobiegawczych, tym bardziej, iż oskarżona nie była w czasie popełnienia czynu w miejscu jego popełnienia i nie popełniła przedmiotowego czynu, zatem nie zachodzi przesłanka „zagrożenia surową karą”;
2. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 249 § 1 k.p.k., poprzez przyjęcie, że przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania jest niezbędne i konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, a zebrany w sprawie materiał dowodowy – zwłaszcza wyjaśnienia oskarżonych z postępowania przygotowawczego i zeznania świadków sierż. szt. D. Ż., asp. A. O. oraz st. asp K. N. – dostatecznie uprawdopodobniają popełnienie przez oskarżoną zarzucanych jej czynów, podczas gdy na obecnym etapie postępowania dowodowego w aktach sprawy brak jest dowodów świadczących w sposób niebudzący wątpliwości o ewentualnej winie oskarżonej oraz jej obecności na miejscu zdarzenia, a w treści uzasadnienia postanowienia brak jest konkretyzacji w jaki sposób środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania ma zabezpieczyć tok przedmiotowego postępowania;
3. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 257 § 1 k.p.k. w zw. z art. 251 § 3 k.p.k., poprzez niedostateczne wyjaśnienie przez Sąd I instancji przyczyn z uwagi na które, Sąd nie uznał za wystarczające zastosowanie innego środka zapobiegawczego o charakterze nieizolacyjnym, poprzestając jedynie na wskazaniu, iż przedłużenie zastosowania tymczasowego aresztowania konieczne jest dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, podczas gdy wyjaśnienie tychże okoliczności jest elementem niezbędnym rzeczono uzasadnienia postanowienia.

Wskazując na powyższe zarzuty obrońca oskarżonej wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu I instancji w przedmiocie przedłużenia stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania względem oskarżonej B. C., poprzez orzeczenie względem oskarżonej innego środka o charakterze nieizolacyjnym, np. dozoru Policji, poprzez zobowiązanie oskarżonej do osobistego stawiennictwa siedem dni w tygodniu w Komendzie Miejskiej Policji w C., połączone z zakazem opuszczania kraju, ewentualnie o,
2. uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu I instancji w przedmiocie przedłużenia stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania względem oskarżonej B. C..

Powyższe postanowienie zaskarżył również obrońca oskarżonej J. G., zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść żalowanego postanowienia, a to art. 258 § 2 k.p.k. poprzez niewłaściwą wykładnię tego przepisu i przyjęcie, iż w niniejszej sprawie potrzeby zastosowania tymczasowego aresztowania uzasadniona jest grożąca oskarżonej surową karą, podczas gdy jest to okoliczność, która samoistnie w przypadku braku innych okoliczności uzasadniających stosowanie tymczasowego aresztu nie może stanowić podstawy stosowania środka zapobiegawczego jakim jest tymczasowy areszt,
2. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść żalowanego postanowienia, a to bezzasadne przyjęcie, iż popełnienie przez oskarżoną zarzucanego jej czynu zostało uprawdopodobnione w stopniu wymaganym art. 249 § 1 k.p.k., podczas gdy Sąd Okręgowy ograniczył się jedynie do wykazania, że taki wniosek wynika z zebranego w sprawie

materiału dowodowego, jednakże bez wskazania, które dowody mają uprawdopodobnić popełnienie zarzucanego czynu,

3. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ żalnego postanowienia, a to bezzasadne przyjęcie, iż w sprawie istnieje obawa podejmowania przez oskarżoną bezprawnych działań zmierzających do zakłócenia biegu postępowania, podczas gdy oskarżona jak do tej pory nie dawała nawet możliwości uznania, że będąc na wolności, będzie w jakikolwiek sposób utrudniała postępowanie, nadto Sąd wydając żalone postanowienie nie wskazał, z jakich to dowodów wyprowadził taki wniosek.

Skarżący nie wskazał o co wnosi i czego się domaga.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości również obrońca oskarżonej A. S. zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wydanego postanowienia, tj. art. 258 § 2 k.p.k. poprzez przyjęcie, że ustawowe zagrożenie karą za zarzucony czyn stanowi samoistną przesłankę stosowania wobec oskarżonej środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania w oderwaniu od całokształtu okoliczności sprawy, podczas gdy grożąca podejrzanej surowa kara za zarzucone jej czyny na obecnym etapie sprawy nie może w sposób automatyczny rodzić skutku w postaci zastosowania najsurowszy środek zapobiegawczy,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez przyjęcie, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżoną zarzucanego jej czynu podczas, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym wyjaśnień oskarżonych, świadka K. S. oraz wyników badań genetycznych wyskrobin z paznokci jak również śladów biologicznych ujawnionych na rzeczach zabezpieczonych podczas oględzin miejsca i osoby wskazują, iż oskarżona zarzucanego jej czynu nie popełniła.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i uchylenie tymczasowego aresztowania, ewentualnie o zmianę zastosowanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na inny środek o charakterze wolnościowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia obrońców oskarżonych nie zasługują na uwzględnienie. Z tym jednak zastrzeżeniem, że na skutek kontroli instancyjnej zaskarżone postanowienie należało doprecyzować poprzez przyjęcie, iż izolacyjny środek zapobiegawczy ma być stosowany wobec B. C. dokładnie do dnia 31 stycznia 2016 roku do godziny 17.20, wobec J. G. do dnia 31 stycznia 2016 roku do godziny 12.10, a wobec oskarżonej A. S. do dnia 31 stycznia 2016 roku do godziny 17.00. Zgodnie bowiem z treścią § 276 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 2015 roku – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 925), który wszedł w życie z dniem 8 lipca 2015 roku, w postanowieniu o zastosowaniu oraz przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania należy wskazać datę i godzinę terminu, do którego tymczasowe aresztowanie ma trwać. W postanowieniu o zastosowaniu tymczasowego aresztowania należy ponadto wskazać datę i godzinę rzeczywistego pozbawienia wolności (art. 265 k.p.k.). Mając na uwadze brzmienie powyższego przepisu koniecznym było uzupełnienie zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez wskazania dokładnej godziny, do której ma trwać tymczasowy areszt stosowany wobec oskarżonej B. C., J. G. i A. S..

Poza powyższym uchybieniem, przeprowadzona przez tut. Sąd Apelacyjny kontrola odwoławcza przekonuje, że trafnie Sąd I instancji wskazał, iż względem wszystkich oskarżonych w dalszym ciągu zachodzą, tak ogólna przesłanka warunkująca stosowanie aresztu tymczasowego (art. 249 § 1 k.p.k.), jak też przesłanka o szczególnej charakterze z art. 258 § 2 k.p.k., których istnienie bezskutecznie usiłują negować skarżący.

Przede wszystkim nie można zgodzić się z tym, by brak było w przypadku wszystkich oskarżonych podstawowej przesłanki stosowania wszystkich środków zapobiegawczych o jakiej stanowi przepis art. 249 § 1 k.p.k. Otóż z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, w tym zwłaszcza w postaci zeznań świadków oraz częściowych wyjaśnień współoskarżonych, jednoznacznie wynika, że zachodzi duże prawdopodobieństwo

dopuszczenia się przez oskarżone zarzucanego im w akcie oskarżenia czynu. Przy czym dodać trzeba, iż na obecnym incydentalnym etapie postępowania analizowanie i weryfikowanie poszczególnych dowodów w kontekście odpowiedzialności karnej oskarżonych jest niedopuszczalne. W takiej sytuacji zarzuty skarżących dotyczące tej przesłanki (tj. błędu w ustaleniach faktycznych i naruszenia przepisu prawa procesowego, a to art. 249 § 1 k.p.k.) jawią się jako całkowicie dowolne i nie mogą wpłynąć na zmianę zaskarżonego postanowienia.

Odnosząc się z kolei do spełnienia przesłanek szczególnych stosowania tymczasowego aresztowania należy wyjaśnić, że biorąc pod uwagę przekraczające 8 lat pozbawienia wolności zagrożenie ustawowe czynu z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. i art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. grozi oskarżonym wymierzenie surowej kary. Oczywistym jednak jest, że to przekonanie nie wynika tylko z faktu, że zarzucany im czyn jest zagrożony karą spełniającą kryterium formalne z art. 258 § 2 k.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku. Do tego wniosku prowadzi nadto wysoki stopień społecznej szkodliwości tego przestępstwa, wynikający z działania oskarżonych wspólnie i w porozumieniu, brutalnego sposobu zachowania wobec pokrzywdzonego oraz rozmiaru ujemnych następstw tego czynu, w tym naruszenia takich dóbr prawnych jak życie czy mienie. Jak zaś wprost wynika z art. 258 § 2 k.p.k. groźba wymierzenia surowej kary może wskazywać na istnienie obaw utrudniania prawidłowego toku postępowania, o których mowa w art. 258 § 1 k.p.k. Zachowanie to może w szczególności przybrać postać ucieczki lub ukrywania się, jak również prób destabilizowania prawidłowego toku postępowania.

Z aprobatą tutejszego Sądu nie spotkał się również zarzut obrazy przepisu art. 257 § 1 k.p.k. w zw. z art. 251 § 3 k.p.k. podniesiony przez obrońcę oskarżonej B. C.. Wyjaśnić trzeba, że przewidziana w wymienionym przepisie, tak zwana zasada minimalizacji środków zapobiegawczych nie nakazuje bynajmniej bezwzględnego stosowania łagodniejszych środków zapobiegawczych, lecz statuuje wymóg, aby nie stosować izolacyjnego środka zapobiegawczego, gdy wystarczą inne środki o charakterze wolnościowym. Mając w polu widzenia przytoczone uwarunkowania przedmiotowej sprawy, uprawnionym jest wniosek, iż na chwilę orzekania przez Sąd I instancji, jedynie dalsze stosowanie wobec oskarżonej B. C., jak również wobec oskarżonej J. G. i A. S. środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym jest w stanie w pełni zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania karnego, zaś inny środek zapobiegawczy na ten moment nie spełniłby swej roli.

W tym stanie rzeczy przytoczone powyżej uwarunkowania w pełni uprawniają wniosek, iż dla zabezpieczenia prawidłowego finalnego toku postępowania sądowego, a przede wszystkim przeprowadzenia wszystkich dowodów, koniecznym jest dalsze stosowanie wobec wszystkich oskarżonych środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym. Sięganie na obecnym etapie procesu po łagodniejsze środki zapobiegawcze, zaproponowane przez skarżących – dozór policji i zakaz opuszczania kraju, nie byłby w stanie zabezpieczyć prawidłowego toku dalszego postępowania karnego. Dlatego też zasadnie oznaczono termin trwania tymczasowego aresztowania do dnia 31 stycznia 2016 roku. Nadmienić przy tym trzeba, iż stosowany wobec oskarżonych środek zapobiegawczy nie jest nadmierny i nie przestał spełniać swych funkcji zabezpieczających proces, przeradzając się w antycypację przyszłej kary.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się również w stosunku do oskarżonych okoliczności z art. 259 k.p.k., które mogłyby wskazywać na potrzebę odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania. Wywiedzione zażalenia zatem nie zawierają jakichkolwiek argumentów, które mogłyby powodować zmianę lub uchylenie tymczasowego aresztowania, w konsekwencji czego Sąd Apelacyjny postanowił jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć oskarżonym z pouczeniem o jego prawomocności oraz ich obrońcom,
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 28 października 2015 roku.